

Richtlijn Licentiesysteem tweede en derde divisie

seizoen 2026/'27

Voorwoord

Vanuit het zogenoemde "Combinatiedossier" heeft de bondsvergadering in 2014 voor clubs die uitkomen in de -destijds toekomstige- tweede en derde divisie ruim 40 licentievoorwaarden aangenomen. In mei 2016 heeft de ledenraad amateurvoetbal voor het eerst een Licentiereglement Amateurvoetbal vastgesteld. In seizoen 2016/'17 zijn de betreffende competities en het licentiesysteem van start gegaan.

Traject tekentafel

De eerste twee jaren van de "nieuwe" voetbalpiramide verliepen niet zonder slag of stoot. De clubs en de KNVB moesten wennen aan de vastgestelde uitgangspunten en de gemaakte afspraken. In seizoen 2017/'18 is daarom veelvuldig met elkaar gesproken, veelal in projectvorm met de delegaties van de belangenorganisaties.

Op 7 juni 2018 is door de bondsvergadering geconcludeerd dat een nadere overweging van de verschillende onderdelen van de voetbalpiramide uitwerking vraagt en daarom tijd nodig heeft. Onder andere is besloten dat er in de seizoenen 2018/'19 en 2019/'20 geen promotie en degradatie plaatsvindt tussen de tweede en eerste divisie en dat er in seizoen 2018/'19 nader onderzoek plaatsvindt naar het licentiesysteem voor clubs in de tweede en derde divisie. In december 2019 is door de bondsvergadering besloten dat er tot en met seizoen 2022/'23 geen promotie en degradatie plaatsvindt tussen de tweede en eerste divisie. Op de bondsvergadering van 22 juni 2022 is besloten voor een periode van (in ieder geval) vijf tot tien jaar geen (verplichte) promotie-/degradatieregeling in te voeren tussen de eerste divisie (betaald voetbal) en tweede divisie (hoogste divisie van het amateurvoetbal). Wel is afgesproken een regeling op te stellen ingevolge waarvan een amateurvereniging tot het betaald voetbal kan toetreden en met een eerste elftal kan uitkomen in de competitie eerste divisie van het betaald voetbal.

Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van clubs in het amateurvoetbal en clubs in het betaald voetbal, ondersteund door medewerkers van de KNVB, heeft vervolgens voorstellen uitgewerkt voor de uitgangspunten van vorenbedoelde toetredersregeling. Deze voorstellen zijn voorgelegd aan de bondsvergadering van 27 mei 2024. Tijdens deze vergadering heeft de bondsvergadering ingestemd met de invoering van een toetredersregeling betaald voetbal op basis van de door de werkgroep uitgewerkte uitgangspunten. In die toetredersregeling zijn de voornoemde uitgangspunten nader uitgewerkt. De regeling is vastgesteld door het bondsbestuur op 17 oktober 2024 en treedt in werking per 1 januari 2025.

Aanpassing van een aantal licentievoorwaarden

In seizoen 2018/'19 is er een werkgroep geformeerd, bestaande uit o.a. vertegenwoordigers van diverse clubs, met als doel om het licentiesysteem in de tweede en derde divisie te evalueren. De werkgroep heeft uiteindelijk geconcludeerd dat vanwege de navolgende redenen/doelstellingen een licentiesysteem voor clubs in de tweede en derde divisie gehandhaafd zou moeten worden:

- Waarborgen continuïteit van de competitie en in het verlengde daarvan van de clubs;
- Financial fair play/integriteit;
- Veiligheid; en
- Juridische structuur & governance/integriteit.

Op basis van deze redenen/doelstellingen (die afwijken van de oorspronkelijke redenen/doelstellingen voor het invoeren van een licentiesysteem voor clubs in de tweede en derde divisie) heeft vorenbedoelde werkgroep de licentievoorwaarden herzien. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke afname van het aantal licentievoorwaarden (van veertig) naar negen, onderverdeeld in drie kaders, te weten:

- Veiligheidskader;
- Juridisch kader; en
- Financieel kader.

Tijdens de voorjaarsvergadering van de ledenraad amateurvoetbal in 2019 is ingestemd met de voorstellen van de werkgroep betreffende het aanpassen van het licentiesysteem voor clubs in de tweede en derde divisie, inclusief de daarbij behorende wijzigingen van het Licentiereglement Amateurvoetbal. Op basis daarvan is ook de Richtlijn licentiesysteem tweede en derde divisie 2019/'20

opgemaakt. Vanaf seizoen 2021/'22 is de datum van het indienen van de begroting structureel gewijzigd van 15 juni in 15 juli, conform de wijziging in het Licentiereglement Amateurvoetbal.

Mocht je na het lezen van deze richtlijn vragen hebben, neem dan contact op met de afdeling licentiezaken. De contactinformatie staat op pagina 9 van deze richtlijn.

Rest mij iedereen een plezierig en sportief seizoen 2026/'27 te wensen.

Juni 2026

Jan Dirk van der Zee
Directeur/bestuurder amateurvoetbal

1. Licentiesysteem 2026/'27

Door het gehele seizoen te voldoen aan de licentievoorwaarden, kan beter worden gewaarborgd dat de clubs die de competitie starten, deze ook uitspelen.

Doelstelling

Het licentiesysteem in seizoen 2026/'27 is bedoeld om de continuïteit en integriteit van de tweede en derde divisie en in het verlengde daarvan de kwaliteit van de clubs die deelnemen aan deze competities te waarborgen.

Het licentiesysteem moet er tevens aan bijdragen dat de clubs in de tweede en derde divisie vitaal zijn, ofwel goed georganiseerd, beleid hebben met betrekking tot veiligheid en financieel gezond zijn.

Licentiereglement Amateurvoetbal

De ledenraad amateurvoetbal heeft ten behoeve van de uitvoering van het licentiesysteem in de tweede en derde divisie het Licentiereglement Amateurvoetbal vastgesteld, hierna te noemen: "Licentiereglement".

In het Licentiereglement staat over het vaststellen van een richtlijn het volgende:

"Het bestuur amateurvoetbal is, gehoord de licentiecommissie, bevoegd om alle in dit reglement voorkomende artikelen en de in het overzicht licentievoorwaarden opgenomen licentievoorwaarden uit te werken in richtlijnen en beoordelingscriteria, aan de hand waarvan moet worden beoordeeld of aan de desbetreffende verplichting of verplichtingen is voldaan. Hieronder worden onder meer begrepen de te overleggen bescheiden en de voor die bescheiden geldende indieningstermijnen."

Richtlijn licentiesysteem

De Richtlijn licentiesysteem tweede en derde divisie, seizoen 2026/'27, hierna te noemen: "Richtlijn", kan door de clubs, de leden van de licentiecommissie en de leden van de beroepscommissie licentiezaken worden beschouwd als het handboek van het licentiesysteem. Overeenkomstig deze Richtlijn (en het Licentiereglement) leveren de clubs hun informatie aan en wordt door de licentiecommissie beoordeeld of aan de desbetreffende licentievoorwaarden is voldaan. Zo weet iedereen wat binnen het licentiesysteem wordt verwacht.

Deze Richtlijn heeft dezelfde gelding als het Licentiereglement. In geval van tegenstrijdigheden tussen de Richtlijn en het Licentiereglement gaat het Licentiereglement voor. De inhoud van de Richtlijn (en eventueel andere richtlijnen) kan (ook binnen een betreffend seizoen) worden doorontwikkeld. Denk daarbij aan de omschrijvingen, de in acht te nemen termijnen, het hanteren van bruikbare modelstaten, de formulering van beoordelingscriteria en de mogelijke consequenties ingeval een licentievoorwaarde niet wordt behaald.

Met betrekking tot het licentiesysteem in het amateurvoetbal is er in seizoen 2026/'27 één Richtlijn. Ter vergelijking, het licentiesysteem betaald voetbal telt ruim tien richtlijnen. Het bestuur amateurvoetbal kan in de toekomst dit voorbeeld volgen en het aantal richtlijnen uitbreiden, bijvoorbeeld wanneer de clubs van mening zijn dat voor een bepaalde licentievoorwaarde behoefte is aan meer duidelijkheid door middel van een specifieke richtlijn. Ook de licentiecommissie en de beroepscommissie licentiezaken kunnen het bestuur amateurvoetbal adviseren een of meer aanvullende richtlijnen vast te stellen.

2. Proces van het licentiesysteem

Om de doelstellingen van het licentiesysteem amateurvoetbal te realiseren, dient de club het gehele seizoen per licentievoorwaarde niet onder de vastgestelde minimum kwaliteits- en kwantiteitsniveaus te komen. Voor de controle op de naleving van het Licentiereglement (en de Richtlijn) zijn een licentiecommissie en een beroepscommissie licentiezaken ingesteld, hierna te noemen: "licentiecommissie" respectievelijk "beroepscommissie". Zij toetsen de licentievoorwaarden en besluiten op basis van het Licentiereglement en deze Richtlijn. De samenstelling van beide commissies vindt plaats zoals beschreven in artikel 10 en 11 van het Licentiereglement.

De licentiecommissie wordt bij de werkzaamheden ondersteund door de afdeling licentiezaken van de KNVB. De medewerkers van deze afdeling, inclusief de secretaris van de licentiecommissie, hebben geen stem in de besluitvorming. De beroepscommissie licentiezaken wordt ondersteund door een KNVB-medewerker, niet zijnde een medewerker die werkzaam is op de afdeling licentiezaken. Ook de betreffende medewerker heeft geen stem in de besluitvorming.

De KNVB garandeert geheimhouding met betrekking tot aangeleverde informatie. De leden van beide commissies, de medewerkers op de afdeling licentiezaken en de secretarissen tekenen een geheimhoudingsverklaring. Daarnaast ondertekenen zij een onafhankelijkheidsverklaring.

Duur van de licentie

Een licentie wordt verkregen bij promotie naar de derde divisie en geldt voor onbepaalde tijd. Iedere club dient, behoudens dispensatie, het gehele seizoen (1 juli t/m 30 juni) te voldoen aan alle licentievoorwaarden. Wanneer een club hieraan niet voldoet, kan in het uiterste geval een licentie worden ingetrokken of komen te vervallen.

Er is tussen de derde en tweede divisie als ook tussen de vierde en de derde divisie sprake van verplichte promotie en degradatie. Het niet voldoen aan (één of meer) licentievoorwaarden staat een promotie niet in de weg. Dit laat onverlet dat er wel sancties kunnen worden opgelegd in verband met het niet voldoen aan één of meerdere licentievoorwaarde(n).

Aanleverprocedure verklaringen, toelichtingen en documenten

De club is verplicht om per seizoen op reglementair vastgestelde data (digitaal) aan te tonen te voldoen aan de licentievoorwaarden zoals gesteld in deze Richtlijn.

- De eerste deadline is 15 september 2026: het betreft een controledocument die betrekking heeft op diverse licentievoorwaarden. Hierbij worden onder andere verklaringen en documenten voor het veiligheids-, juridisch en financieel kader verwacht.
- De tweede deadline is 15 januari 2027: de clubs moeten dan de financiële jaarstukken van de club indienen.
- De derde deadline is 15 juli 2027: de clubs moeten dan hun begroting voor het seizoen 2027/'28 aanleveren.

De clubs worden door de afdeling licentiezaken telkens tijdig geïnformeerd over een naderende deadline.

Indien er bij de club tussentijdse mutaties zijn of aanpassingen dienen plaats te vinden, bijvoorbeeld in de organisatie of de financiële huishouding, dan moet dit per omgaande worden kenbaar gemaakt aan de licentiecommissie.

Beoordelingsprocedure

De inhoudelijke beoordeling of de club voldoet aan de licentievoorwaarden vindt plaats volgens een beoordelingsprocedure. De medewerkers op de afdeling licentiezaken voeren de voorbereidende werkzaamheden uit. Zij maken, indien nodig, gebruik van de expertise van andere afdelingen en/of externe partijen. De afdeling licentiezaken rapporteert aan de licentiecommissie.

De licentiecommissie beoordeelt of de ontvangen informatie tijdig, volledig en op juiste wijze is aangeleverd en toetst of uit deze informatie blijkt dat aan de licentievoorwaarden is voldaan. Uitgangspunt bij de beoordeling is dat clubs in gelijke gevallen, gelijk worden behandeld.

Indien de licentiecommissie dit wenselijk acht, vraagt zij nadere informatie op bij de club. De licentiecommissie kan clubs ook uitnodigen voor een hoorzitting. Een dergelijke ontmoeting wordt niet georganiseerd om de casus te bepleiten, maar is aanvullend en informatief van aard.

Een club kan tegen een besluit van de licentiecommissie beroep instellen bij de beroepscommissie. In het Licentiereglement staat in artikel 9 beschreven tegen welke besluiten de club in beroep kan gaan. Ook is terug te lezen welke termijnen van toepassing zijn indien de club beroep wil aantekenen.

Maatregelen en sancties

De licentiecommissie hanteert het Licentiereglement bij het bepalen van de maatregel of sanctie die wordt opgelegd indien een club niet voldoet aan een (of meer) licentievoorwaarde(n). In het Licentiereglement staan in artikel 13 de volgende mogelijkheden beschreven:

- publieke waarschuwing;
- het laten opstellen van een plan van aanpak dat door de licentiecommissie dient te worden goedgekeurd. In dit plan staan prestaties en termijnen/deadlines geformuleerd die ertoe leiden dat alsnog aan de licentievoorwaarde(n) word(en)t voldaan;
- geldboete van ten hoogste € 25.000,- per overtreding en/of nieuw opgelegde verplichting;
- één of meer wedstrijdpoint(en) in mindering op de ranglijst van de competitie;
- plaatsing in de naast lagere competitie met ingang van het eerstvolgende seizoen;
- uitsluiting van (verdere) deelname aan de tweede en derde divisie;
- intrekking van een licentie.

Het Licentiereglement biedt hierbij de mogelijkheid een maatregel/sanctie voorwaardelijk op te leggen.

Categorieën

De licentievoorwaarden zijn onderverdeeld in twee categorieën, te weten A en B. Het onderscheid tussen categorie A en B heeft betrekking op de gevolgen indien de club aan een (of meer) licentievoorwaarde(n) niet voldoet.

Categorie A

Als uitgangspunt geldt dat indien de club niet voldoet aan een licentievoorwaarde uit categorie A, de club een van bovengenoemde maatregelen en/of sancties kan worden opgelegd.

Categorie B

Als uitgangspunt geldt dat indien de club niet voldoet aan een licentievoorwaarde uit categorie B, de club een geldboete krijgt opgelegd.

Combinatie van maatregelen en sancties

Het is voor de licentiecommissie mogelijk om van voornoemde uitgangspunten af te wijken en/of om aan een club een combinatie van maatregelen en/of sancties te leggen. Bijvoorbeeld als een club herhaaldelijk aan een licentievoorwaarde niet voldoet of als een club aan meerdere licentievoorwaarden tegelijkertijd niet voldoet. Denkbare maatregelen zijn naast het plan van aanpak een boete en/of wedstrijdpointen in mindering en/of publieke waarschuwing en/of anderszins een effectieve maatregel of sanctie.

Datum (nieuwe deadline) en aankondiging nieuwe maatregelen en/of sancties

Aan opgelegde maatregelen en/of sancties kan de licentiecommissie een datum (nieuwe deadline) koppelen, wanneer door de club alsnog moet zijn voldaan aan de licentievoorwaarde. Tevens kan worden aangekondigd welke maatregel en/of sanctie wordt opgelegd indien de club ook dan niet aan de licentievoorwaarde voldoet.

Plan van Aanpaktraject

De licentiecommissie kan een club een, door de licentiecommissie goed te keuren, Plan van Aanpak traject (pva) opleggen. Van de club wordt dan verwacht dat zij een document aanlevert, dat vormvrij is, maar waarin ten minste de onderstaande onderdelen zijn opgenomen. De licentiecommissie zal op basis van het plan van aanpak haar (nieuwe) besluit(en) baseren en het vervolgtraject vaststellen.

Inhoud Plan van Aanpak

1) Algemeen

- naam club
- datum ondertekening plan van aanpak
- handtekening twee leden (dagelijks) bestuur

2) Inleiding / aanleiding

- huidige situatie en besluit licentiecommissie
- verklaring bestuur met toelichting / motivatie

3) Trajectbeschrijving met S.M.A.R.T.* geformuleerde fasering en deadline**

- wie
- wat
- hoe
- wanneer

4) Tijdelijke maatregelen of alternatieven**

- hoe gaat de club om met de situatie in de periode tussen indienen plan van aanpak en deadline

5) Overige relevant geachte informatie

- verklaringen, toelichtingen, documenten
- foto's, tekeningen, situatieschetsen

*ad 3) S.M.A.R.T. staat voor:

- Specifiek
- Meetbaar
- Acceptabel
- Realistisch
- Tijdgebonden

**ad 3) en 4) De club voorziet de licentiecommissie van onderbouwende gewaarmerkte documenten.

3. Licentievoorwaarden

In de hoofdstukken 5, 6 en 7 van dit document staan per licentievoorwaarde de onderstaande onderdelen beschreven.

Nummer

Nummer van de licentievoorwaarde (zoals dit ook in het licentiesysteem betaald voetbal wordt gehanteerd).

Categorie A of B

Of sprake is van een categorie A of categorie B licentievoorwaarde. Conform hiervoor is uitgelegd, is dit van belang in verband met de sancties die kunnen worden opgelegd indien niet aan de licentievoorwaarde wordt voldaan.

Omschrijving/benaming

Hier wordt een omschrijving van de licentievoorwaarde gegeven, voorafgegaan door de benaming. De benaming van een aantal licentievoorwaarden in deze Richtlijn wijkt, omwille van de cultuur en het begrip, af van de benaming in het Licentiereglement Betaald Voetbal.

Wanneer aan te leveren

Er zijn drie aanlevermomenten:

Datum

15 september 2026
15 januari 2027
15 juli 2027

Kader

Veiligheid, Juridisch en Financieel
Financieel – Jaarstukken 2025/'26
Financieel – Begroting 2027/'28

Ten aanzien van een aantal licentievoorwaarden wordt verlangd (per gebeurtenis) per e-mail te melden wanneer er bij de club een situatie wijzigt. Dit kan tussentijds in het gehele seizoen aan de orde zijn.

Hoe aan te leveren

Uitgangspunt is de clubs het zo gemakkelijk mogelijk te maken. Voor de verplichting van 15 september 2026 zal een controledocument uiterlijk 6 weken voorafgaand aan 15 september 2026 per e-mail aan de clubs worden toegezonden. Deze moet naar waarheid worden ingevuld en uiterlijk 15 september 2026 per e-mail worden toegezonden aan licentiezakenav@knvb.nl.

De financiële stukken zullen tevens per e-mail, aan licentiezakenav@knvb.nl, uiterlijk op 15 januari 2027 en 15 juli 2027 moeten worden overgelegd. De instructies voor het indienen van de financiële stukken zal de afdeling licentiezaken uiterlijk 6 weken voorafgaand aan de deadline versturen aan de clubs.

Wat doet de licentiecommissie met deze informatie

De licentiecommissie vestigt haar aandacht op de volledigheid en inhoud. Op basis van de (eventueel aanvullend) verkregen informatie, het Licentiereglement en de Richtlijn wordt vastgesteld of de club aan de betreffende licentievoorwaarde voldoet. De licentiecommissie zal t.a.v. de financiële rapportages scherp toezien op de volledige opname en verwerking van de contractspelers.

De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen. Wanneer de clubs, eventueel via hun belangenorganisatie(s), dit op prijs stellen, kan de informatie (geanonimiseerd) worden gebruikt ten behoeve van collectieve analyses, rapportages en benchmarks.

4. Contactinformatie

Indien een toelichting gewenst is en/of een clubbezoek op prijs wordt gesteld kunt u contact opnemen met de afdeling licentiezaken.

Licentiecommissie

licentiezakenav@knvb.nl

Beroepscommissie licentiezaken

licentieberoepszakenav@knvb.nl

06 132 060 13

Postadres

KNVB

T.a.v. afdeling licentiezaken AV

Postbus 515

3700 AM Zeist

KNVB - Verenigingsadvies

Naast de onafhankelijke licentiecommissie die toetst, bestaat er de faciliterende en ondersteunde rol van de KNVB. Zo kan de afdeling Verenigingsadvies faciliteren in de collectieve ontwikkeling van clubs, bestuursleden en andere clubvertegenwoordigers (bijvoorbeeld de veiligheidscoördinator). Hierbij kan worden gedacht aan het verstrekken van informatie en documentatie, adviezen, benchmarks en het faciliteren van kennisdeling en scholingsmomenten.

Ook individuele clubondersteuning blijft mogelijk, bijvoorbeeld in dossiers met de gemeente. Neem voor meer informatie over de mogelijkheden contact op met de verenigingsadviseur van de club.

Ten aanzien van licentievoorwaarden die verband houden met veiligheidsaspecten, denk aan de inzet van stewards, kan contact worden opgenomen met de afdeling licentiezaken via licentiezakenav@knvb.nl.

Het is overigens de licentiecommissie die de door de clubs aangeleverde verklaringen, toelichtingen en documenten in behandeling neemt en toetst aan het Licentiereglement en de Richtlijn.

5. Veiligheidskader

Nummer	Categorie	Omschrijving
1A	B	<p>Veiligheidscoördinator</p> <p>De licentiehouders in de tweede en derde divisie heeft een veiligheidscoördinator aangesteld.</p> <p>De veiligheidscoördinator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft leiding aan de veiligheidsorganisatie en de stewardorganisatie en legt verantwoording af aan het bestuur; - adviseert, stuurt en ondersteunt activiteiten op het gebied van veiligheid en openbare orde; - draagt zorg voor bindende en vaste afspraken in overleg met de ketenpartners; - draagt zorg voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid, verricht daartoe taken rondom wedstrijdorganisatie en de wedstrijd (thuis- en uitwedstrijden); - is verantwoordelijk voor voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de operationele veiligheidsorganisatie rondom wedstrijden van het elftal; - informeert, indien nodig, de scheidsrechter over de genomen maatregelen. <p>De veiligheidscoördinator is lid van de KNVB.</p> <p>Wanneer aan te leveren 15 september</p> <p>Hoe aan te leveren Verklaring in Excel document per e-mail toesturen.</p> <p>Wat doet de licentiecommissie met deze informatie De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouders aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.</p>

Nummer	Categorie	Omschrijving
1B	B	<p>Beleid met betrekking tot veiligheid</p> <p>De licentiehouders in de tweede en derde divisie heeft beleid met betrekking tot veiligheid ten aanzien van wedstrijden van het team dat uitkomt in de tweede of derde divisie en kan dit vastgestelde beleid met een document aantonen.</p> <p>Dit beleid bevat onder andere een draaiboek wedstrijdorganisatie met de inzet van stewards.</p> <p>Er moet zijn opgenomen hoe de licentiehouders via stewards uitvoering geeft aan het handhaven van de orde en veiligheid rondom wedstrijden van het eerste elftal. Voorts moet inzichtelijk gemaakt worden hoe de stewards zijn voorbereid op hun taak (bijvoorbeeld door een omschrijving van de genoten opleiding).</p> <p>De wedstrijden, zowel -uit als thuis-, moeten worden aangemerkt als een A-, B- of C-categorie, al naar gelang de risico-inschatting: A = regulier B = aandacht C = risicovol</p> <p>Indien de licentiehouders eigen stewards inzet, dan dienen deze lid te zijn van de KNVB.</p> <p>In het veiligheidsbeleid is tevens opgenomen welke preventieve en reactieve maatregelen de licentiehouders onderneemt ter voorkoming van discriminatie en racisme. Tevens dient in het veiligheidsbeleid opgenomen te zijn welke preventieve en reactieve maatregelen de licentiehouders onderneemt ter voorkoming van vuurwerk, discriminatie en racisme.</p>

Wanneer aan te leveren	15 september
Hoe aan te leveren	Verklaring in Excel document, inclusief het vastgestelde beleidsdocument, per e-mail toesturen.
Wat doet de licentiecommissie met deze informatie	De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouder aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

6. Juridisch kader

Nummer	Categorie	Omschrijving
2A	B	<p>Actuele statuten en een uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel</p> <p>De vereniging die in het bezit is gesteld van een licentie die recht geeft op deelname aan de door of onder verantwoordelijkheid van het bestuur amateurvoetbal georganiseerde mannen veldvoetbalcompetities tweede en derde divisie (licentiehouder), kan ten behoeve van verschillende doelstellingen en activiteiten gebruik maken van andere entiteiten. Een en ander kan statutair zijn verankerd en/of in overeenkomsten zijn vastgelegd.</p> <p>Zodra er sprake is van verwevenheid tussen licentiehouder en andere entiteiten, denk o.a. aan middelen (w.o. geldstromen) en zeggenschap, dan hebben deze entiteiten ten behoeve van het licentiesysteem een plaats binnen de juridische (groep)structuur van de licentiehouder. Een voorbeeld hiervan kan zijn een stichting voor betalingen aan spelers.</p> <p>Het begrip "club" wordt in het licentiesysteem ook wel gehanteerd als verzamelnaam voor de licentiehouder en de entiteiten die aan de licentiehouder zijn verbonden.</p> <p>De licentiehouder in de tweede en derde divisie moet de licentiecommissie steeds in het bezit hebben gesteld van een actueel afschrift van de statuten, zowel van de licentiehouder als de overige entiteiten binnen de juridische (groep)structuur van de club.</p> <p>Deze statuten moeten steeds voldoen aan de huidige wet- en regelgeving, alsmede aan de statuten en reglementen van de KNVB.</p> <p>Gewaarborgd moet worden dat het bestuur van de licentiehouder onafhankelijk en zelfstandig kan functioneren. De licentiehouder uit de tweede en derde divisie dient in dit verband statutair te hebben verankerd in i) de statuten van de vereniging en (indien van toepassing) ii) de statuten van de entiteit die de spelers contracteert, dat het bestuur (en in voorkomend geval de raad van commissarissen / raad van toezicht)¹ van de vereniging respectievelijk (indien van toepassing) de entiteit die de spelers contracteert in meerderheid moet bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) (rechts)personen die direct noch indirect financiering verstrekken aan de licentiehouder en (indien aanwezig) de entiteit die spelers contracteert; (ii) (rechts)personen die direct noch indirect zijn gelieerd aan een partij die financiering verstrekt aan de licentiehouder en (indien aanwezig) de entiteit die spelers contracteert. <p>Onder het verstrekken van financiering in de zin van deze regeling wordt niet verstaan het verstrekken van een sponsorbijdrage ter grootte van 5% of minder van de netto-omzet van de licentiehouder en (indien van toepassing) de entiteit die de spelers contracteert over het desbetreffende seizoen.</p> <p>Deze voorwaarden gelden ook ingeval een rechtspersoon het bestuur vormt ten aanzien van degenen die direct of indirect het bestuur vormen van die rechtspersoon / bestuurder c.q. die deel uitmaken van de raad van commissarissen / raad van toezicht van die rechtspersoon/bestuurder.</p> <p>Daarnaast dient de licentiehouder aan de licentiecommissie een actueel uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te verschaffen, waaruit onder meer blijkt wie vertegenwoordigingsbevoegd zijn.</p>

¹ Het bestuur en – indien van toepassing – de raad van commissarissen/raad van toezicht van amateurverenigingen bestaat uitsluitend uit natuurlijke personen. Rechtspersonen als bestuurder van een stichting zijn wel toegestaan.

Wanneer aan te leveren	15 september. Bij wijziging van de statuten van de licentiehouders en/of andere entiteiten binnen de juridische (groep)structuur van de licentiehouders zoals die vorig jaar zijn ingediend, dan stelt de licentiehouders binnen drie weken de licentiecommissie in het bezit van een afschrift van de gewijzigde statuten ² .
Hoe aan te leveren	Verklaring in Excel document, inclusief de statuten en een actueel uittreksel van de Kamer van Koophandel, per e-mail toesturen. Bij tussentijdse wijziging kan het afschrift per e-mail worden aangeleverd.
Wat doet de licentiecommissie met deze informatie	De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouders aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

Nummer	Categorie	Omschrijving
2B	A	<p>Structuur club en waarborgen onafhankelijkheid</p> <p>De licentiehouders kan ten behoeve van verschillende doelstellingen en activiteiten gebruik maken van andere entiteiten. Een en ander kan statutair zijn verankerd en/of in overeenkomsten zijn vastgelegd. Actuele statuten en een uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van de betreffende rechtspersonen moeten worden overgelegd aan de licentiecommissie, zie in dit verband ook licentie-eis 2A.</p> <p>Zodra er sprake is van verwevenheid tussen licentiehouders en andere entiteiten, denk o.a. aan middelen (w.o. geldstromen) en zeggenschap, dan hebben deze entiteiten ten behoeve van het licentiesysteem een plaats binnen de juridische (groep)structuur van de vereniging.</p> <p>Het begrip "club" wordt in het licentiesysteem ook wel gehanteerd als verzamelnaam voor de licentiehouders en de entiteiten die aan de licentiehouders zijn verbonden.</p> <p>Structuur club</p> <p>De licentiehouders in de tweede en derde divisie presenteert de volledige juridische (groep)structuur van het betreffende seizoen in een organisatieschema met, indien aanwezig, alle gelieerde entiteit(en) daarin opgenomen. Voor het invullen van het organisatieschema kan gebruik worden gemaakt van een door de KNVB opgesteld format.</p> <p>Indien de licentiehouders niet het door de KNVB verschaft format gebruikt, dient in het organisatieschema in ieder geval het volgende te zijn opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de naam van de (verschillende) entiteit(en) en het KvK nummer; - de hoofdactiviteit van de (verschillende) entiteit(en); - expliciet in welke entiteit de kosten en opbrengsten van de (geregistreerde) (contract)spelers worden verantwoord dan wel aanverwante kosten; - expliciet in welke entiteit (indien en voor zover van toepassing) de kosten en opbrengsten van de accommodatie zijn ondergebracht; - de onderlinge belangen / verhouding / verwevenheid / zeggenschap, ingeval verschillende entiteiten betrokken zijn; - het bestaan van een (of meer) schriftelijke overeenkomst(en) tussen licentiehouders en gelieerde entiteit(en), die desgevraagd aan de licentiecommissie moeten worden overgelegd; - een toelichting op de wijzigingen die zich hebben voorgedaan in bovengenoemde activiteiten ten opzichte van de rapportage van vorig jaar <p>Waarborgen onafhankelijkheid</p> <p>De statuten/overeenkomsten van/met de entiteiten die zijn opgenomen in de juridische (groep)structuur van de licentiehouders, dienen te zijn voorzien van waarborgen</p>

² Indien er dus geen wijzigingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van hetgeen in het voorgaande seizoen is ingediend, is de licentiehouders vrijgesteld van het indienen van de statuten.

waarmee de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van het bestuur van de vereniging wordt gewaarborgd, ook om wedstrijden en competities volgens wet- en regelgeving, alsmede KNVB reglementen te laten verlopen. Een en ander moet blijken uit specifieke bepalingen in de statuten en overeenkomsten (zie de beschrijving bij de licentievoorwaarde 2A in deze Richtlijn).

Verenigingen die promoveren naar de derde divisie dienen op 15 september in het seizoen waarin voor het eerst gespeeld wordt in de derde divisie, aan te tonen hoe zij ervoor zorgdragen dat op 1 februari van datzelfde seizoen volledig wordt voldaan aan de onderhavige licentie-eis.

Wanneer aan te leveren	15 september. Bij wijziging van het organisatieschema van de volledige juridische (groep)structuur zoals die vorig jaar is ingediend, dan stelt de licentiehouder binnen drie weken de licentiecommissie in het bezit van een afschrift van het gewijzigde organisatieschema ³ .
Hoe aan te leveren	Verklaring in Excel document, inclusief het organisatieschema, per e-mail toesturen. Bij tussentijdse wijziging kan het organisatieschema per e-mail worden aangeleverd.
Wat doet de licentiecommissie met deze informatie	De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouder aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

³ Indien er dus geen wijzigingen hebben plaatsgevonden ten opzichte van hetgeen in het voorgaande seizoen is ingediend, is de licentiehouder vrijgesteld van het indienen van de statuten.

7. Financieel kader

Nummer	Categorie	Omschrijving
3A	A	<p>Jaarstukken voorzien van samenstellingsverklaring</p> <p>De licentiehouders in de tweede en derde divisie levert de geconsolideerde/gecombineerde jaarstukken van het voorgaande seizoen aan van alle entiteiten binnen de juridische (groep)structuur, zoals vastgesteld/omschreven bij licentievoorwaarden 2A en 2B.</p> <p>Onder de geconsolideerde/gecombineerde jaarstukken wordt verstaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modelstaat jaarstukken <u>voorzien van een samenstellingsverklaring</u> (balans, winst- en verliesrekening, kasstroomoverzicht en specificaties); 2. Naast de geconsolideerde/gecombineerde jaarstukken zoals bedoeld onder punt 1, dienen alle jaarrekeningen van de afzonderlijke entiteiten te worden aangeleverd. Deze afzonderlijke jaarrekeningen hoeven <u>niet</u> separaat van een samenstellingsverklaring te zijn voorzien. Het betreft hier alle entiteiten binnen de juridische (groep)structuur, zoals vastgesteld/omschreven bij licentievoorwaarden 2A en 2B; 3. Toelichting op de modelstaat jaarstukken. <p>Ad 1) De modelstaat jaarstukken dient te zijn voorzien van (ten minste) een ondertekende samenstellingsverklaring (Standaard 4410) afgegeven door een daartoe bevoegde accountant. De modelstaat jaarstukken dient voor KNVB-doeleinden de geconsolideerde/gecombineerde cijfers van alle entiteiten binnen de juridische (groep)structuur te bevatten. Hierbij wordt de Nederlandse algemene wet- en regelgeving inzake verslaggeving (consolidatieverplichting) buiten beschouwing gelaten. Let op dat het aanvragen van een <u>samenstellingsverklaring</u> de rol van de kascommissie onverlet laat!</p> <p>Ad 2) Het is voor KNVB-doeleinden <u>niet</u> verplicht om de jaarrekening(en) te laten voorzien van een ondertekende samenstellingsverklaring (Standaard 4410) afgegeven door een daartoe bevoegde accountant.</p> <p>Bij het uitvoeren van de opdracht heeft de accountant zich gehouden aan de voor accountants geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). De opdrachtverstrekker (licentiehouders) en andere gebruikers van de jaarrekening mogen dan ook ervan uitgaan dat de accountant de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief heeft uitgevoerd en dat vertrouwelijk wordt omgegaan met de gegevens van de opdrachtverstrekker (club).</p> <p>Wanneer aan te leveren</p> <p>Hoe aan te leveren</p> <p>Wat doet de licentiecommissie met deze informatie</p> <p>15 januari</p> <p>Jaarstukken per e-mail toesturen.</p> <p>De licentiecommissie stelt vast of de jaarstukken tijdig, volledig en juist zijn ingediend.</p> <p>De licentiecommissie toetst aan de hand van de ingediende informatie de financiële positie van de club, onder meer op de volgende kengetallen.</p> <ol style="list-style-type: none"> A. Werkkapitaal. Hieronder wordt de verhouding tussen de vlottende activa en de vlottende passiva verstaan. B. Solvabiliteit. Hieronder wordt de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen verstaan. C. Bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (na rentebaten/-lasten en voor eventuele vergoedingssommen en belastingen). <p>De licentiecommissie kan aanvullend vragen stellen en/of aanpassingen verlangen.</p> <p>Indien het gepresenteerde werkkapitaal, de solvabiliteit en/of het bedrijfsresultaat niet positief zijn en/of de door de licentiecommissie aanvullend gestelde vragen niet (tijdig)</p>

zijn beantwoord en/of door de licentiecommissie verlangde aanpassingen niet zijn doorgevoerd, dan kan de licentiecommissie overgaan tot het opleggen van (nieuwe) verplichtingen, maatregelen en/of sancties.

De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

Nummer	Categorie	Omschrijving
3B	A	<p>Begroting</p> <p>De licentiehouders in de tweede en derde divisie levert de geconsolideerde/gecombineerde begroting voor het aankomende seizoen aan van alle entiteiten binnen de juridische (groep)structuur, zoals vastgesteld/omschreven in licentievoorwaarden 2A en 2B.</p> <p>Onder de geconsolideerde/gecombineerde begroting wordt verstaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modelstaat begroting (winst- en verliesrekening, liquiditeitsbegroting en specificaties); 2. Toelichting op de modelstaat begroting. <p>Ad 1) De modelstaat begroting wordt consistent opgesteld, met dezelfde grondslagen als bij de meest recente ingediende modelstaat jaarstukken (licentie-eis 3A). De modelstaat begroting dient voor KNVB-doeleinden de geconsolideerde/gecombineerde cijfers van alle entiteiten binnen de juridische (groep)structuur te bevatten. Hierbij wordt de Nederlandse algemene wet- en regelgeving inzake verslaggeving (consolidatieverplichting) buiten beschouwing gelaten.</p> <p>Ad 2) De begroting is opgebouwd op basis van reële veronderstellingen. In de toelichting op de modelstaat begroting dienen materiële afwijkingen (bijvoorbeeld stijgingen in de opbrengsten en/of dalingen in de kosten) ten opzichte van meest recente ingediende jaarstukken te worden toegelicht en met bewijsstukken te (kunnen) worden aangetoond.</p> <p>Bij de begroting wordt er onder andere beoordeeld in hoeverre de gemaakte inschattingen door de licentiehouders 'niet onredelijk' zijn. Zo moeten (significante) stijgingen onderbouwd kunnen worden met afgesloten contracten of lopende onderhandelingen waarbij het in hoge mate zeker is dat de beoogde omzetstijging zal kunnen worden gerealiseerd. Wat betreft het kostenniveau moeten (significante) dalingen onderbouwd kunnen worden met afgesloten contracten of lopende onderhandelingen waarbij het in hoge mate zeker is dat de beoogde kostenreductie zal kunnen worden gerealiseerd.</p> <p>Het is een licentiehouders niet toegestaan in de begroting (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde vergoedingssommen te verantwoorden.</p> <p>Wanneer aan te leveren Hoe aan te leveren</p> <p>15 juli. Begroting per e-mail toesturen.</p> <p>Wat doet de licentiecommissie met deze informatie</p> <p>De licentiecommissie stelt vast of de stukken tijdig, volledig en juist zijn ingediend. De licentiecommissie toetst aan de hand van de ingediende informatie de financiële positie van de club, onder meer op de volgende kengetallen.</p> <ol style="list-style-type: none"> A. Geprognosticeerd bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (na rentebaten/-lasten en voor eventuele vergoedingssommen en belastingen). B. Geprognosticeerde eindstand van de liquiditeit (inclusief kredietfaciliteit).

De licentiecommissie kan aanvullend vragen stellen en/of aanpassingen verlangen.

Indien het geprognosticeerde bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering en/of de geprognosticeerde eindstand van de liquiditeit niet positief zijn en/of de door de licentiecommissie aanvullend gestelde vragen niet (tijdig) zijn beantwoord en/of door de licentiecommissie verlangde aanpassingen niet zijn doorgevoerd, dan kan de licentiecommissie overgaan tot het opleggen van (nieuwe) verplichtingen, maatregelen en/of sancties.

De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

Nummer	Categorie	Omschrijving
3C	A	<p>Betalingsachterstand aan andere clubs, werknemers en/of belastingdienst</p> <p>De club in de tweede en derde divisie heeft geen achterstand in de nakoming van betalingen aan:</p> <p>1) andere clubs, waaronder ten minste begrepen transfervergoedingen, huursommen, opleidingsvergoedingen en/of solidariteitsbijdragen.</p> <p>2) zijn werknemers en/of spelers, (al dan niet) ondergebracht in een gelieerde entiteit, uit arbeidsovereenkomsten en daaruit voortvloeiende wettelijke verplichtingen. Deze voorwaarde geldt eveneens ten aanzien van arbeidsovereenkomsten die (inmiddels) zijn geëindigd.</p> <p>3) de Belastingdienst.</p> <p>Er is sprake van betalingsachterstand als een opeisbare betaling niet is afgewikkeld binnen de schriftelijk overeengekomen termijn(en).</p> <p>Een betalingsachterstand dient binnen 30 dagen na het ontstaan daarvan door de licentiehouders te zijn gemeld aan de licentiecommissie. Deze meldplicht geldt gedurende het gehele seizoen.</p> <p>Wanneer aan te leveren Hoe aan te leveren</p> <p>Op 15 september als algemene verklaring. Doorlopend ingeval er lopende het seizoen een betalingsachterstand ontstaat. Verklaring in Excel document per e-mail toesturen. Per e-mail ingeval er lopende het seizoen een betalingsachterstand ontstaat.</p> <p>Wat doet de licentiecommissie met deze informatie</p> <p>De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouders aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.</p>

Nummer	Categorie	Omschrijving
3D	B	Meldplicht club zijnde schuldeiser De licentiehouder in de tweede en derde divisie meldt elke vordering op een Nederlandse voetbalclub, waarvan de betalingstermijn met 90 dagen is overschreden. De meldplicht is er gedurende het gehele seizoen.
Wanneer aan te leveren		Op 15 september als algemene verklaring. Doorlopend ingeval er lopende het seizoen een overschrijding van de betalingstermijn ontstaat.
Hoe aan te leveren		Verklaring in Excel document per e-mail toesturen. Per e-mail ingeval er lopende het seizoen een overschrijding van de betalingstermijn ontstaat.
Wat doet de licentiecommissie met deze informatie		De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouder aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

Nummer	Categorie	Omschrijving
3E	B	Meldplicht wezenlijke wijzigingen financiële positie De licentiehouder in de tweede en derde divisie meldt feiten en/of omstandigheden, die de financiële positie wezenlijk (nadelig) kunnen beïnvloeden en/of de continuïteit van de club in gevaar brengen, binnen 7 werkdagen nadat de licentiehouder kennis heeft genomen dan wel redelijkerwijs kennis heeft kunnen nemen van het feit en/of de omstandigheid. Indien dergelijke feiten en omstandigheden zich voordoen, verstrekt de licentiehouder naar beste weten informatie over de gevolgen. De meldplicht is er gedurende het gehele seizoen.
Wanneer aan te leveren		Op 15 september als algemene verklaring. Doorlopend ingeval er lopende het seizoen dergelijke feiten en omstandigheden ontstaan.
Hoe aan te leveren		Verklaring in Excel document per e-mail toesturen. Per e-mail ingeval er lopende het seizoen dergelijke feiten en omstandigheden ontstaan.
Wat doet de licentiecommissie met deze informatie		De licentiecommissie stelt vast of de licentiehouder aan de voorwaarde voldoet. De informatie wordt door de afdeling licentiezaken verwerkt en opgeslagen.

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Woudenbergseweg 56-58 3707 HX Zeist
Postbus 515 3700 AM Zeist

E-mail: licentiezakenav@knvb.nl